

*Graff Diamonds safir-
og diamantarmring – 97,47 carat
diamanter og 82,31 carat safirer*

SAFIR

*September måneds lykkesten:
Skønhed, renhed og troens sten*

AF LONE CHRISTENSEN, AKTIV GULD

Safir symboliserer erkendelsen af, at der findes en kraft, der er stærkere end os selv, og som står for sandhed, klogskab og kyskhed. På samme måde siges stjernesafirens tre streger at repræsentere tro, håb og kærlighed. Safiren er de kongeliges smykkesten. Den er blevet tillagt styrke til at sikre regenten mod misundelse. Safirens store slidstyrke og hårdhed – den næsthårdeste smykkesten på Mohs' skala (9) – gør den meget anvendelig i også ikke-dekorative og mere praktiske sammenhænge, blandt andet i infrarøde optiske komponenter (som i titan-safir lasere), som vinduesmateriale med høj brudstyrke i videnskabeligt udstyr, som krystaller til brug i armbåndsure, som grammofonpickupper samt som neglefile. Safiren har et smeltepunkt på 2.040 °C.

Safir er først og fremmest den blå variant af mineralet korund, men safir findes også i andre farvevarianter, og som rød kaldes den rubin. Safirens blå farve skyldes et lille indhold af jern og titan. Ordet safir stammer fra det semitiske sprog, græsk (sappheiros, blå sten) og det latinske sapphirus.

Navnet safir er traditionelt benyttet om forskellige stene. Helt frem til middelalderen blev lapis lazuli kaldt safir. Omkring år 1800 fandt man ud af, at safir og rubin hører sammen i korundgruppen. Til at be-

gynde med blev alene den blå variant kaldt safir; andre farve-varieteter fik vildledende betegnelser, som for eksempel "orientalsk peridot" for den grønne variant og "orientalsk topas" for den gule korund. I dag betegnes alle ikke-røde smykkestens varianter af korund for safir, mens de røde kaldes rubin. De andre farver bliver altid specificeret, for eksempel grøn safir, gul safir eller lyserød safir. Den blå safir anses for at have den højeste værdi i forhold til de andre farvevarianter, og den kornblomst blå farve går for at være den mest eftertragtede. Safir fra Indien og Sri Lanka er ofte lysere, mens safir fra Myanmar, Thailand og Australien er mørkere. Man taler om farven Kashmirblå, også selvom stenen stammer fra et andet geografisk område.

Safiren graves frem ved minedrift i alluviale aflejringer eller fra primære underjordiske miner. De vigtigste findsteder er Kenya, Madagaskar, Sri Lanka, Indien, Pakistan, Afghanistan, Kina, Myanmar, Thailand og Australien.

Den største slebne blå stjernesafir i smykke kvalitet er Star of India, som blev fundet for cirka 300 år siden. Den vejer 563 carat, og er udstillet på American Museum of Natural History i New York. De engelske kronjuveler omfatter de to kendte safirer, St. Edwards Sapphire og the Stuart Sapphire (104 carat).